

SME

<http://www.sme.sk/c/3361694/futurolog-ivan-klinec-nie-sme-tu-preto-aby-sme-sa-pozierali.html>

futuroológ Ivan Klinec: Nie sme tu preto, aby sme sa požírali

Ľudstvo sa ocitlo na križovatke. Otvorene o tom hovoria vedci, politici, stratégovia, finančníci, aktivisti a cítia to aj obyčajní ľudia. Zo zrozumiteľného sveta technickej revolúcie sme preskočili do éry odhalovania netušených súvislostí. Civilizácia stojí pred narastajúcimi problémami a ľudia sa rozhodujú, či si vyberú spoluprácu, alebo eskaláciu konfliktov. V globálnom svete sa etické rozhodovanie stáva otázkou prežitia, aj preto je neistota pri pohľade do budúcnosti namieste. Ekonomické prognózy už nestačia. Ako high-tech spoločenských vied sa dnes do popredia dostáva futuroológia, ktorá sa pokúša našu neistotu pomenovať a premeniť ju na schopnosť človeka zachovať sa správne a hlavne včas. Usiluje sa predvídať, vytvára alternatívne obrazy budúcnosti, navrhuje riešenia. "Dnes sa civilizácia začína podobáť živému organizmu. Tak ako človek má svoj životný cieľ, má ho aj civilizácia - nie je tu bezúčelne. Musíme vnímať všetky ohrozenia," hovorí pre SME slovenský futuroológ Ivan Klinec.

Prečo bola futuroológia pre minulé režim nežiaducou?

Futuroológia vznikla ako protiváha ideológií. Vychádza z toho, že neexistuje jedna budúcnosť. Sú možné viaceré alternatívy a naplní sa tá, akú si ľudia, spoločnosť či civilizácia zvolia svojim vlastným správaním.

Ako sa dá vedeckými prostriedkami skúmať budúcnosť?

Zdanlivo má futuroológia predpovedať, čo sa stane a kedy. No nie je to tak. Futuroológia sa zaoberá vytváraním obrazov novej budúcnosti. A aby to dokázala, využíva metódy všetkých spoločenských vied.

Čím si vysvetľujete, že medzi desiatich najplyvnejších futuroológov patria spisovatelia - Verne, Wells, Asimov, Clark?

Títo spisovatelia sú známi skôr ako autori sci-fi románov, ale majú aj bohatú esejistickú tvorbu. Napríklad Wellsove eseje sa dokonale ponášajú na texty súčasných futuroológov - majú sociologické prvky a zaoberajú sa ekonomikou. Wells je autorom vízií globálneho sveta a navrhol, ako by mala vyzeráť globálna vláda. Z týchto vizionárov sa stali úspešní spisovatelia, lebo dokázali možné scenáre budúcnosti spodobiť. Niektoré scenáre budúcnosti sú také hrôzostrašné alebo neuveriteľné, že sa dajú priblížiť len umeleckými prostriedkami.

Chcete tým povedať, že taký Stanislaw Lem sa vlastne utiekal k sci-fi literatúre, lebo bol futuroológom?

Stanislaw Lem sa preslávil svojimi esejami o spoločnosti v rovnakej miere ako sci-fi románmi. Bol teda futuroológom aj spisovateľom sci-fi. Veda sa obmedzuje len na samotné scenáre vývoja, ale neopisuje do dôsledkov situáciu vo vedomí ľudí, ak sa naplnia. Navyše, keď sa nejaký človek začne zaoberať budúcnosťou, často sa prirodzene prepracuje k futuroológii. Alvin Toffler začínať ako novinár a publicista a postupne sa vypracoval na najúspešnejšieho futurológa všetkých čias.

Pre spisovateľa je základným pracovným nástrojom intuícia. Do akej miery je dôležitá vo vede?

Intuitívne myslenie a vizionárstvo patria medzi základné metódy futuroológie. Sú to prístupy, ktoré nemajú miesto v ekonómii či v sociológii. Skôr ich nájdete vo filozofii. Vizionári sú osobnosti obdarené géniom videnia budúcnosti. Dokážu si predstaviť niečo, čo obyčajnému človeku vôbec nezide na um.

Americká súkromná spravodajská služba Stratfor uverejnila v roku 2005 prognózu geopolitického vývoja sveta do roku 2015, v ktorej hovorí, že "vojna medzi USA a džihádistami sa skončí v prospech USA". Nejde o akýsi postmoderný šamanizmus?

Je to jeden z možných scenárov... V každom období sa našla nejaká spoločenská veda, ktorá si nárokovala na charakter metavedy, usilujúcej sa vysvetľovať spoločenský pohyb a vývoj civilizácie. Raz to bola ekonomika, inokedy sociológia. No keď sa svet začal globalizovať, objavilo sa toľko problémov, že jedna veda v rámci svojich hraníc už nebola schopná postihnúť celý vývoj. A futuroológia vlastnými nástrojmi modeluje spoločenský vývoj v jeho novej zložitosti. Ako veda vznikla v polovici minulého storočia. Stala sa reakciou na rast neistoty vo vývoji spoločnosti, ktorá prišla po stabilnejšej a pomalšej minulosti industriálneho veku.

Keď vytvoríte širokú škálu scenárov od pesimistického až po optimistický a každý z nich je možný - nie je napokon lepší fatalizmus?

Metóda tvorby scenárov vznikla už v čase 2. svetovej vojny a k dnešnému dňu sa vyvinula tak, že umožňuje komplexne postihnúť paletu všetkých možností - vrátane ohodnotenia. Ak máme 4 scenáre, vieme, že jeden z nich je viac pravdepodobný ako iné.

Komu sú určené ich závery?

Tým, čo riadia ekonomiku, spoločnosť a civilizáciu, aby sa naučili o budúcnosti rozmyšľať alternatívne, ale

aj obyčajným ľuďom. Každý človek si predstavuje mapu sveta budúcnosti po svojom, ale svet sa mení tak rýchlo, že málokto dokáže meniť vlastnú víziu zároveň s ním. Nejaký politik si napríklad môže myslieť, že svet v roku 2007 je rovnaký ako bol v roku 1980, čo je katastrofa. Naše scenáre by ho mali podnietiť na to, aby počítal so zmenami. Veď taká ropná kríza môže prepuknúť aj dnes - stačí, aby vzbĺkli konflikty v ropných oblastiach. A keď sa pozrieme na naše hranice s Rakúskom, cez ktoré môžeme voľne prechádzať akoby neexistovali, zbadáme očividnú mentálnu hranicu v tom, že na rakúskej strane je množstvo veterných elektrární, no na našej prakticky žiadne. Rovnaké je to v štátnej politike - ak si premiér alebo prezident stále myslí, že svet je rozdelený bipolárne a stačí, ak sa bude rozhodovať ako jeho otec, a že informačná spoločnosť a globalizácia sú vecou vzdialenej budúcnosti - odrazu je na svete problém. Keď svoje predstavy premieta do praxe, jeho politika zlyháva, je neúčinná a škodí.

Keď v roku 1980 prišiel Toffler s knihou Tretia vlna, stala sa u nás povinnou literatúrou aj pre riadiacich komunistov. Sú aj dnes autori, čo by takto mohli osloviť rôzne režimy?

Tofflera čítali aj u nás, ale považovali ho za ideového nepriateľa. Písal o iných budúcnostiach, o svete Tretej vlny, o konci industrializmu - a to všetko sa dnes stáva skutočnosťou. Je to klasik a k tomu skvelý spisovateľ. No sú tu aj iní - napríklad Peter Schwarz, zakladateľ a šéf najväčšej futurologickej komerčnej siete - Global Business Network -, ktorý sa preslávil, keď pred časom zverejnil svoju tajnú prognózu vplyvu klimatických zmien na ľudskú civilizáciu spracovanú pre americký Pentagon, a táto prognóza sa dnes takisto naplňa... A veľmi zaujímavý je aj koncept etickej trhovej ekonomiky - americký futurologičky a ekonómky Hazel Hendersonovej, ktorá hovorí, ako sa do ekonomiky a správania podnikateľov dajú vložiť etické normy. S jeho pomocou môžeme prekonať vzrastajúce rozdiely medzi bohatými a chudobnými - globálne aj lokálne.

Objavila azda nástroje, ako donútiť ľudí, aby sa odrazu správali eticky?

Je to len koncept. Poukazuje na to, že etika sa nepriamo vypláca - napríklad pri investovaní. Ak podnikateľ investuje v krajine, kde sú najväčšie zisky - a teda na druhom konci sveta - môže sa mu zatiaľ destabilizovať domáce prostredie. Ak naopak investuje časť zo svojich ziskov do rozvoja vlastného regiónu, možno mu to nebude prinášať priamy úžitok, ale prispeje tým k väčšej stabilite prostredia, v ktorom sa mu bude dobre pracovať a žiť. Samozrejme, že sa tu zdôrazňuje dobrovoľnosť. Či chce podnikateľ dosahovať najväčšie zisky bez ohľadu na to, že to spôsobuje škodu iným ľuďom, alebo či berie na ľudí ohľad, je jeho rozhodnutie.

Stanislaw Lem hovoril, že ako agnostik má pocit, že civilizácia je loď bez kormidelníka. Vnímate futurologiu ako hľadanie tohto kormidelníka či kompasu?

Je to hľadanie a zároveň úsilie naučiť sa narábať s informáciami, ktoré sa týkajú budúcnosti. Kým v 300-ročnej industriálnej epoche spoločnosť fungovala ako mechanizmus, dnes sa civilizácia začína podobať živému organizmu. O to pozornejšie musíme narábať s informáciami o budúcnosti, lebo je smerovaná k cieľu, nachádzajúcemu sa v budúcnosti. Tak, ako človek má svoj životný cieľ, má ho aj civilizácia - nie je tu bezúčelne a človek musí vnímať všetky ohrozenia a príležitosti na rozvoj. Budúcnosť civilizácie je ťahaná takzvaným 'atraktorom' - príťažlivým faktorom, ktorý ju poháňa stále dopredu a transformuje ju. Musíme sa zaoberať tým, kam vlastne smerujeme. Určite je veľa ľudí, čo majú radi prírodu a najradšej by sa vrátili do nejakého agrárneho obdobia - na polia a do lesov, ale dnes to už nie je možné. Technológia sa stala pevnou súčasťou nášho života a veľa futuroológov dnes dokonca hovorí o spojení človeka s technológiou.

Vedci otvorene upozorňujú, že príchod singularity - keď inteligentné stroje začnú vyrábať ešte inteligentnejšie stroje - sa môže odohrať aj dnes, lebo počítajú s revolučným zlomom v tejto oblasti...

Koncept futurológa Raya Kurzweila hovorí, že inteligencia nevytvorená človekom sa môže prebudiť na pôde prepojených sietí a technológií už pred rokom 2030. Navyše, existuje aj úvaha, že bude možné nakopírovať do počítača obsah ľudského mozgu... Futuroológovia vyprofilovali transhumanizmus, ktorý sa venuje tomu, ako využiť súčasné technológie na zlepšenie života človeka a jeho schopností. Meníme spoločnosť, ekonomiku, ale nemeníme seba, hoci nám to moderná technológia umožňuje. Žijeme rovnako ako pred 100 rokmi. Preto vznikli smery, ktoré sa zaoberajú singularitou, umelou inteligenciou, kryonikou, nanotechnológiami, klonovaním či osídľovaním kozmu. No ak sa pozrieme na naše optimistické vízie osídľovania kozmu a odklon od ich realizácie, zistíme, že sa naplňajú v iných časových horizontoch. Navyše, stále polemizujeme, či vôbec máme právo zmeniť ľudskú prirodzenosť...

Náboženstvá odmietajú zásahy do prirodzenosti človeka. Zmenia veriaci vedci svoju vieru?

Závisí to od náboženstva. Spomeňme si na staršie príbehy - napríklad o Golemovi. Človek by mal hlavne pevne držať v rukách šém, aby ovládal svoj výtvar. Musíme sa naučiť riadiť všetky nové technológie, ktoré sa nám nesmú dostať spod kontroly, aby nezničili človeka. Existuje názor, že civilizáciu skôr zničia nanotechnológie ako jadrová vojna. Nanotechnológie manipulujú s časticami na molekulárnej úrovni a varovná vízia upozorňuje, že ak sa vymknú spod kontroly, môžu vyprodukovať hromadu matérie, ktorá zamorí celé životné prostredie.

Nestratil už jednotlivec prirodzenú schopnosť sebaobrany?

Futurologia je jediná zo spoločenských vied, ktorá vedie človeka k tomu, aby uvažoval v alternatívach scenárov budúcnosti. Keď takto uvažuje, je menej manipulovateľný. Rozmýšľa o následkoch svojich činov, o následkoch rozhodnutí organizácie, v ktorej pôsobí, alebo spoločnosti, v ktorej žije. Človek je

manipulovaný, keď nevie, ako funguje realita a nedokáže si vytvoriť zrozumiteľný obraz sveta. Filozof Korzybski napísal, že 'mapa nie je územie'. Platí to aj v spoločenských vedách - ak aj máme nejaký koncept spoločnosti, neznamená to, že je to spoločnosť sama. Každá teória, ktorá je nám predkladaná, je stále len opisom. Uvažujúci človek nie je taký manipulovateľný, ako ten, ktorému sa nechce rozmýšľať alebo to v rýchlosti prebiehajúcich zmien nedokáže - ak mu stačí výklad sveta predložený náboženstvom, ideológiou či politickou stranou ako niečo nemenne pravdivé.

Isaac Asimov navrhol Zákony robotiky, ktoré eticky upravovali vzťah robotov a ľudí. Dali by sa použiť ako východisko pri konštrukcii nových strojov?

Je to problematické, samozrejme, ale v USA existuje projekt, ktorý sa zaoberá možnosťou vyvinutia umelej inteligencie, ktorá bude človeku priateľsky naklonená. Uvažuje o tom, ak by predsa len nastala situácia, že sa počítače začnú vedomo vyvíjať samy, ako máme doceliť, aby boli k človeku 'vlúdne'.

Akú budúcnosť má Slovensko v EÚ?

Únia si predovšetkým musí vyjasniť, akú podobu chce v budúcnosti mať. Celosvetový vývoj ju bude tlačiť k väčšej jednote a celistvosti. Zrejme vznikne nejaká jednotná vláda v Bruseli, obmedzí sa byrokracia a jednotlivé štáty v nej budú mať konkrétne kompetencie. Pre Slovensko je výhodné, že získa nové trhy, ale naše riadiace štruktúry sa vôbec nezaoberajú našou budúcnosťou v EÚ. Od 60. rokov sa Československo zaraďovalo medzi krajiny, ktoré sú na prahu postindustriálnej spoločnosti, ale doteraz sme tento prah neprekonali - ani Slováci, ani Česi. Žijeme z toho, že kedysi bolo Československo priemyselnou krajinou a patrilo medzi vyspelé štáty. No dnes sme v rebríčku svetovej ekonomiky klesli. V delení krajín na 3 civilizačné vlny - informačnú, industriálnu a agrárnu spoločnosť, Slovensko a Čechy patria medzi krajiny tej druhej vlny. Prináša to nižšiu životnú úroveň, zaostalejšiu štruktúru ekonomiky a spoločnosti, nižšie vybavenie technológiou a situáciu, keď nedokážeme vhodne reagovať na výzvy informačných spoločností.

Cestu k informačnej spoločnosti veľmi rýchlo zvládlo Írsko. Čo v tom bráni Slovákom?

Naša transformácia sa týkala vlastníckych princípov a školstvo, veda a zdravotníctvo boli 15 rokov odložené bokom, kým svet išiel dopredu. Za tento čas nastali veľké škody - prestala sa kupovať literatúra, knižnice univerzít vyzerajú ako historické múzeá, hoci by to mali byť špičkové centrá vzdelanosti. Rovnaké je to aj v SAV. Štruktúra a riadenie školstva, vedy a zdravotníctva sú veľmi zastarané. Doteraz neboli spracované projekty, ktoré by navrhli, ako treba transformovať tieto oblasti tak, aby ich organizácia dosahovala aspoň sčasti svetovú úroveň. Technický vývoj vo svete zasiahol rôzne oblasti a ovplyvnil aj podobu štátu. U nás sa prestalo rozmýšľať o budúcnosti v časových horizontoch. Nemáme stratégie, ktoré by nám hovorili, kam by mali smerovať školstvo, zdravotníctvo či kultúra.

Ktorá teória vás oslovila v poslednom čase?

Už som spomínal etické trhy Američanky Hazel Hendersonovej. Je to staršia pani, ktorá vyzerá ako Indiánka a má plno energie - pracuje 15 hodín denne, lebo je to jej srdcová záležitosť. Tvrdí, že človek, ktorého práca baví a chce niečo zmeniť k lepšiemu, dosiahne vždy viac ako ten, ktorého ovládajú iné motívy. A zaujala ma u nás neznáma teória trhových štátov, ktorá hovorí, že javy, čo dnes pozorujeme, sú podobné tomu, čo sa dialo pred obdobím industrializmu - dnes napríklad podobne ako v stredoveku vznikajú súkromné armády a bezpečnostné služby... V tejto situácii záleží iba na každom jednotlivcovi, ako sa v tom dokáže pohybovať. Krajiny, ktoré sú vybavené technológiou, môžu prirodzene prejsť na ešte civilizovanejšie formy organizácie spoločnosti a ekonomiky, ale ekonomika, ktorá nie je týmto vybavená, sa môže zrútiť. V Afrike sa dnes rozpadávajú celé štáty. U nás sa zas niektoré politické strany správajú tribalisticky ako kmene pri hone za korisťou, čím sa radikálne odlišujú od chápania politických strán, aké boli v minulých storočiach. Už sa necítia zástupcami občanov a spoločnosť to toleruje.

Spadá do toho aj rétorika duchovných vodcov?

Áno... Každé prechodné obdobie je veľmi nebezpečné a to naše dvojnásobne, keď sa civilizácia môže zrútiť kedykoľvek. V minulosti po takom niečom vždy prišlo obdobie temna, keď neplatili nijaké hodnoty a ľudský život prestal mať cenu. Existuje skupina futuroológov zaoberajúcich sa teóriou vedomej evolúcie, ktorá hovorí, že prvýkrát vo svojej histórii človek vie, že sa ocitol na rázcestí. Uvedomuje si, že je zle. No na rozdiel od minulých čias má k dispozícii také poznanie a technológiu, že môže vedome ovplyvniť vývoj budúcnosti. Môže si vedome určiť morálne princípy správania, čo je dôležité práve v globálnom svete. Základ, o ktorý sa dnes môžeme oprieť, je silnejší, ako tradičné pravidlo - silnejší požiara slabšieho. Ukazuje sa, že nikdy nebolo hlavné to, že je človek človeku vlkom - ako nám to stále tlačia do hláv médiá. Nie sme tu preto, aby sme sa požírali. Oveľa dôležitejšie sú kolaboratívne siete spolupráce, ktoré doteraz neboli viditeľné. Vždy to boli 'obyčajní' ľudia, ktorí spolupracovali, pomáhali si a udržiavali úroveň civilizácie - len vďaka nim civilizácia prežila a uchovala si vzácne hodnoty. Dnes vidíme to isté - väčšina ľudí nie je vôbec dravá. Je mierumilovná a dokáže napriek všetkému efektívne spolupracovať. Práve toto posúva civilizáciu dopredu.

Aj bez všeobecných pravidiel?

Futurologička Barbara Max-Hubbardová hovorí, že dnes si už človek sám dokáže vytvoriť a osvojiť morálne princípy, ktoré uplatní vo svojom správaní na všetkých úrovniach. Celok nemôže fungovať tak, že sa ľudia budú voľne navzájom pobíjať. Rovnalo by sa to rakovine - keď chorá bunka likviduje ostatné zdravé bunky a chce zničiť celé telo. Túto energiu vzájomného boja musíme presmerovať - deštruktívne sa musí zmeniť na konštruktívne a kreatívne. Človek by sa mal naučiť spolupracovať, riešiť problémy životného prostredia,

technológie, ekonomiky, energie. Musí vytvoriť mechanizmy, ktoré mu pomôžu prekročiť nebezpečnú križovátku, a previesť civilizáciu pozitívnym smerom. Potom bude fungovať na vyššom stupni. Je to zložitá úloha, lebo dnešných ľudí nestačí vyzývať, aby sa začali správať morálne. Oveľa účinnejšie je vytvoriť siete spolupráce. Ak taká sieť dosiahne pozitívne výsledky na základe princípov etickej trhovej ekonomiky, pridajú sa aj ďalší.

Ste veľký idealista?

Futuroológovia rozmýšľajú o budúcnosti tak, že s ňou počítajú. Preto musia uvažovať spôsobom, čo by sme mali spraviť, aby sme nejakú budúcnosť mali.

Napriek tomu Kurt Vonnegut a Stanislaw Lem veštili ľudstvu temnú budúcnosť. Keď Lem povedal, že "zem už nie je globálna dedina, ale globálna katovňa" - súviselo to s jeho pokročilým vekom alebo s poznaním?

Výhľady do budúcnosti naozaj nie sú veľmi pozitívne, napriek tomu sa ľudia usilujú zo všetkých síl vytvárať aj priaznivé modely - a to všade na zemi. Je to opakujúci sa model - staršie generácie sú vždy skeptickejšie. Asi sa obzerajú dozadu a porovnávajú. Bojujú tým s prítomnosťou. Tí najmladší už majú úplne iný druh komunikácie - sadnú si k počítaču a debatujú so zvyškom sveta, nech sa ich partner nachádza kdekoľvek. Mladšie generácie budú mať nadhľad, ktorý dnešným ľuďom ešte chýba.

Najdôležitejšia podmienka, aby sme dokázali spolupracovať s ľuďmi z celého sveta, je už na svete. Ďalšie generácie už dokážu spolu hľadať riešenia.

V roku 2003 ste pre Slovensko vytvorili niekoľko vlastných scenárov. Jeden z nich sa volá Žiara prosperity. Ako sa napĺňa?

Bola to vízia, ako by Slovensko dokázalo vďaka novým technológiám zvyšovať svoj ekonomický potenciál. V súčasnosti je to však tak, že aj keď ekonomika rastie, podiel Slovenska na svetovom ekonomickom koláči klesá. Tu treba hľadať aj odpoveď na to, prečo sa hovorí, že ekonomika rastie, ale ľudia sú naďalej nespokojní. Rozširovanie medzery medzi vyspelými krajinami a Slovenskom pokračuje dosť rýchlo a prejavuje sa to aj v narastajúcom rozdiely HDP na osobu vo vyspelých krajinách a na Slovensku. Dramaticky sme zaostali v počítačovom vybavení či zavedení internetu. Vybavenie škôl je katastrofálne. Vybavenie zdravotníctva pripomína polné podmienky vojenského lazaretu. Môj scenár hovoril o tom, aké pozitívne dosahy by malo to, ak by sme sa usilovali stať informačnou spoločnosťou. No mám aj negatívne scenáre, ktoré hovoria, že sa Slovensko stane industriálnou dielňou, kde sa budú len montovať nejaké súčiastky. Dnes tu máme automobilky, ktoré pomáhajú rastu ekonomiky, ale štruktúra obyvateľstva je pripravená na postindustriálnu spoločnosť. Časť obyvateľstva odchádza do zahraničia, lebo tu nemá priestor na uplatnenie. No a potom sa šéfovia slovenskej ekonomiky dohadujú o tom, že treba dovážať pracovnú silu z východu...

Páči sa mi to

21 ľuďom sa to páči. [Registrácia](#) a uvidíte, čo sa páči priateľom.

sobota 23. 6. 2007 | [Tina Čorná](#)

© 2007 Petit Press. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Spravodajská licencia vyhradená.

reklama **ETARGET**

Koloidne striebro- Koloidne.sk

Odstráňte a predchádzajte choroby. Ag je prírodné antibiotikum Vyskúšajte ho tiež

Exportný faktoring

Financujeme export, preverujeme Vašich zahraničných partnerov.

Čalúnenie dverí

Vynikajúce tepelno-izolačné vlastnosti. Obrovská úspora tepelnej energie.

Autopožičovňa - DESTACAR s.r.o

prenájom a pristavenie áut v celej SR, výhodná akcia, cena už od 13 €/deň

IBM Storwize V3700

Cenovo dostupné riešenie na ukladanie dát pre malé a stredné podniky

[Ďalšie odkazy](#)

[Čítať celú diskusiu](#): počet reakcií: 51

Najnovšie príspevky:

19.08.2007 15:51 - [ja len nechapem, ze z 50 prispevkov](#)

30.06.2007 12:45 - [re](#)

25.06.2007 18:36 - [.....](#)

24.06.2007 13:00 - [preco tak pesimisticky](#)

24.06.2007 12:58 - [keby aspon rozum](#)

+ [Pridať reakciu](#)

Ivan Klinec (1961) - ekonóm, prognostik a futuroológ. V roku 1986 ukončil Vysokú školu ekonomickú. Do roku 1989 pracoval v Kabinete pre súhrnnú prognózu Slovenskej republiky do roku 2010 na pôde Ekonomického ústavu Slovenskej akadémie vied, kým nevznikol Prognostický ústav SAV, kde pôsobí dodnes. Zaoberá sa problematikou prechodu k informačnej spoločnosti. Publikoval vyše 300 odborných a populárnych textov. Je autorom alebo spoluautorom viacerých kníh - Na prahu civilizácie Tretej vlny, Futurologické reflexie alebo Informatizácia ekonomických objektov v informačnej spoločnosti. Vypracoval scenáre Slovensko 2020, Slovensko 2025, Slovensko 2030, Slovensko - EÚ 2025 a ďalšie. Je predsedom Futurologickej spoločnosti na Slovensku a členom World Future Society a World Transhumanist Association.

Foto: SME - PETER ŽÁKOVIČ

[Kontakty](#)
[Predplatné](#)
[Etický kódex](#)
[Pomoc](#)
[Mapa stránky](#)

“ *@denniksme: Najlepším dôkazom toho, akým problémom je absencia demokratickej ľavice, je práve Slovensko (Peter Morvay)* [Čítajte viac](#) ”

Ďalšie weby skupiny: [Új Szó](#) [Slovak Spectator](#) [Vii.sk](#)

[Vydavateľstvo](#) [Inzercia](#) [Návštevnosť webu](#) [Predajnosť tlače](#) [Petit Academy](#)

© Copyright 1997-2013 Petit Press, a.s.

